

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Гуманістична географія**

**Освітня програма - бакалавр
Спеціальність - 103 Науки про Землю
Галузь знань - 10 Природничі науки**

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “02” вересня 2019 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Гуманістична географія
Викладач (-і)	Закутинська Ірина Іванівна
Контактний телефон викладача	0972272057
Е-mail викладача	zakutynskairina@gmail.com
Формат дисципліни	вибіркова
Обсяг дисципліни	180
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/
Консультації	щотижня
2. Анотація до курсу	
Навчальна дисципліна «Гуманістична географія» є складовою освітньо-професійної програми підготовки фахівців за освітньо-кваліфікаційним рівнем «бакалавр» з галузі знань – Спеціальність - 103 Науки про Землю Галузь знань - 10 Природничі науки	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Мета дисципліни ознайомлення з головними філософськими, світоглядними та науково-теоретичними уявленнями гуманістичної географії, засвоєння закономірностей сприйняття людиною навколишнього природного середовища, місця, ландшафту та регіону, набуття умінь застосування методів гуманістичної географії у плануванні ландшафту.</p> <p>Завданнями дисципліни є набуття студентами необхідних методичних та методологічних знань і практичних навичок застосування методів та прийомів аналізу місць, ландшафтів, регіонів, геоecологічних проблем і навколишнього природного середовища в цілому з позицій суб'єкт-об'єктного і ціннісного підходів</p> <p>У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:</p> <p>знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - сутність гуманістичного підходу до пізнання географічних феноменів; - філософські підвалини гуманістичного підходу в географії; - поняття значення та цінності місця, ландшафту і регіону, класифікацію значень місць ландшафту; - загальну схему сприйняття людиною просторових географічних феноменів; - основні закономірності сприйняття довкілля; - особливості формування образу ландшафту; - вплив соціокультурних чинників на сприйняття людиною ландшафту; - уявлення щодо залежності територіальної поведінки людини від особливостей сприйняття нею довкілля; - методи ментального районування та інтерпретації ментальних і когнітивних карт; - основні підходи врахування закономірностей сприйняття людиною ландшафту при ландшафтному та територіальному плануванні <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - застосовувати гуманістичний підхід при дослідженні географічних феноменів (ландшафту, регіону, геоecологічних проблем); - розраховувати та аналізувати показники привабливості ландшафтів різних типів; - виконувати когнітивну класифікацію образів ландшафтів; - виконувати статистичний аналіз оцінок привабливості ландшафтів, будувати графічні трьохвимірні моделі, що описують взаємодію основних факторів сприйняття ландшафтів; - аналізувати зміст карт ментального районування. 	
4. Результати навчання (компетентності)	
<p>Здатність розв'язувати типові спеціалізовані завдання з проблем взаємодії людського суспільства з географічним середовищем, оптимізації природокористування та реалізації сталого розвитку людства, які передбачають застосування теоретичних положень географічної науки, геоecології та окремих методик міждисциплінарних досліджень, проведення досліджень і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов і вимог;</p> <p>здатність активно, відповідально та ефективно реалізовувати громадянські права та обов'язки з метою розвитку демократичного суспільства;</p>	

здатність орієнтуватися в проблемах сучасного суспільно-політичного життя в Україні, використовувати способи діяльності й моделі поведінки, що відповідають чинному законодавству України; слугувати зразком громадянина-патріота для учнів, батьків, колег;

здатність діяти на основі принципів і норм етики, правил культури поведінки у стосунках з дорослими й дітьми на основі загальнолюдських і національних цінностей, норм суспільної моралі та дотримуватися принципів педагогічної та наукової етики; здатність ідентифікувати себе з цінностями професійного середовища; здатність до ефективної міжособистісної взаємодії; зокрема, здатність успішно взаємодіяти з керівництвом, колегами; володіння алгоритмами конструктивного розв'язання проблем взаємодії людського суспільства з географічним середовищем, володіння мовленнєвим етикетом; здатність бути критичним і самокритичним, наполегливим щодо поставлених завдань і взятих зобов'язань, оцінювати результати застосованих рекомендацій та забезпечувати якісний перехід до реалізації ідеї сталого розвитку у геосистемах різного рангу і масштабу;

здатність до планування, організації та проведення досліджень і підготовки аналітичної звітної документації та презентацій.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	30
семінарські заняття / практичні / лабораторні	30
самостійна робота	120

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Обов'язковий / вибірковий
II	Середня освіта (географія)	I(II)	вибірковий

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Основні поняття гуманістичної географії. 1.Поняття гуманізму та гуманістичного підходу. 2.Зміст гуманістичної географії. 3.Історія становлення та розвитку гуманістичної географії. 4. Філософські та загальнометодологічні основи гуманістичної географії. 5.Інтерпретації та виміри людини в контексті її відносин з довкіллям. 6.Інтерпретації географічних феноменів (місця, ландшафту, регіону) в гуманістичній географії. Цінності та значення місця. 7.Гуманістичний вимір місцеположення.	Лекція/пр	9,10,6.	2	5	згідно розкладу
Тема 2. Загальна схема сприйняття людиною географічних феноменів 1.Загальна схема сприйняття	Лекція/пр	1, 3, 9, 10.	2	5	згідно розкладу

людиною довкілля та її елементи. 2.Ландшафт як фізичний об'єкт сприйняття. 3Фільтри сприйняття. 4.Закономірності сенсорного сприйняття довкілля					
Тема3. Концепт простору в культурно-антропологічних вимірах філософії географії. 1.Міські ландшафти у концептуальному просторі «природа-культура»: історіографія проблеми. 2.Геософські інтерпретації міських ландшафтів	Лекція/пр	1, 3, 9, 10.	2	5	згідно розкладу
Тема4. Соціальна інклюзія міського ландшафту. 1.Гендерночутливі локації міста. 2.Молодіжні ландшафти міста у філософськоурбаністичній інтерпретації.	Лекція/пр	1, 4, 9, 10.	2	5	згідно розкладу
Тема 5. Культурний ландшафт як просторовий феномен міста. 1.Місто як сакральний ландшафт. 2.Екофілософський дискурс міських ландшафтів.	Лекція/пр	1, 5, 9, 10.	2	5	згідно розкладу
Тема 6. Простір міста і міська культура. 1.Міська культура у просторі міста. 2.Культурна функція міста. 3.Технологічний прогрес і міська культура.	Лекція/пр	7,8,10.	2	5	згідно розкладу
Тема 7. Сучасні тенденції формування міського простору. 1.Особливості проблеми. 2.Концепція міста сталого розвитку. 3.Методи планування «гарного і доброго міста»	Лекція/пр	5,8,10.	2	5	згідно розкладу
Тема 8. Сприйняття людиною екологічних проблем. Оцінка гостроти екологічних проблем.	Лекція/пр	7,8,10.	2	5	згідно розкладу

<p>Сприйняття проблеми і готовність діяти. Сприйняття людиною екологічних ризиків та його вплив на поведінку людини в ризикованих ситуаціях. Групова та індивідуальна поведінка в довкілля. Чинники територіальної поведінки.</p>					
<p>Тема 9 Основні положення "просторово-часової географії". 1. Поведінковий ландшафт. 2. Поняття гуманістичного планування ландшафту. 3. Правові механізми та інструменти запровадження принципів гуманістичного планування у практику ландшафтного та територіального планування в країнах ЄС і в Україні</p>	Лекція/пр	2,5,10.	2	5	згідно розкладу
6. Система оцінювання курсу					
<p>Загальна система оцінювання курсу</p>	<p>Поточний контроль здійснюється під час проведення лекційних, семінарських, індивідуальних занять і має на меті перевірку знань студентів з окремих тем навчальної дисципліни та рівня їх підготовленості до виконання конкретної роботи. Оцінки у національній шкалі («відмінно» - 5, «добре» - 4, «задовільно» - 3, «незадовільно» - 2), отримані студентами, виставляються у журналах обліку відвідування та успішності академічної групи. Модульний контроль (сума балів за окремий змістовий модуль) проводиться (виставляється) на підставі оцінювання результатів знань студентів після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни – змістового модуля. Завданням модульного контролю є перевірка розуміння та засвоєння певного матеріалу (теми), вироблення навичок проведення розрахункових робіт, вміння вирішувати конкретні ситуативні задачі, самостійно опрацьовувати тексти, здатності осмислювати зміст даної частини дисципліни, уміння публічно чи письмово подати певний матеріал. Семестровий (підсумковий) контроль проводиться у формі екзамену. Екзамен – форма підсумкового контролю, яка передбачає перевірку розуміння студентом теоретичного та практичного програмного матеріалу з усієї дисципліни, здатності творчо використовувати здобуті знання та вміння, формувати власне ставлення до певної проблеми тощо.</p>				
<p>Вимоги до письмової роботи</p>	<p>Підсумкова письмова робота виконується у формі тестових завдань з вибором правильної відповіді.</p>				

	Кількість тестових завдань – 25.
Семінарські заняття	Семінарські заняття вимагають від студентів дотримання певного рівня відповіді, яка передбачає як опору на лекційний матеріал, так і використання рекомендованої літератури та інших додаткових джерел інформації. При оцінюванні відповідей враховується також рівень теоретичної підготовки, розуміння причинно-наслідкових зв'язків, володіння понятійним апаратом.
Умови допуску до підсумкового контролю	Студент допускається до складання екзамену, якщо впродовж семестру він за змістові модулі набрав сумарно 25 балів і вище. Студент не допускається до складання екзамену, якщо впродовж семестру він за змістові модулі набрав менше 25 балів. У цьому випадку студенту у відомості робиться запис "не допущений" і виставляється набрана кількість балів. Допускається, як виняток, з дозволу декана факультету за заявою, погодженою з відповідною кафедрою, одноразове виконання студентом додаткових видів робіт з навчальної дисципліни (відпрацювання пропущених занять, перескладання змістових модулів, виконання індивідуальних завдань тощо) для підвищення оцінок за змістові модулі.
7. Політика курсу	
Протягом семестру для перевірки знань студентів та контролю за самостійною роботою студента застосовують письмові роботи, підготовка презентацій та оцінки за виконані індивідуальні завдання. Проміжний контроль включає проведення контрольних завдань. Максимальний бал, який студент може отримати за всіма видами контролю – 100 балів, він складається із проміжних модулів та підсумкових модулів. Студент повинен самостійно виконувати навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю. Вважається шахрайством копіювання іншого тесту, підглядання в роботу іншого студента, списування, використання підручника, зошита чи мобільного телефону під час написання модульної, підсумкової роботи чи захисту лабораторної роботи, використання шпаргалок, дозволяти іншим копіювати вашу роботу. У кінці семестру підраховується рейтинг за поточними видами контролю і підраховується загальний рейтинг, який переводиться в оцінку у відповідності до шкали оцінювання.	
8. Рекомендована література	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Актуальні проблеми філософських, політологічних та релігієзнавчих досліджень. (до 170-річчя філософського факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка). Матеріали міжнародної наукової конференції „Людина – світ – культура” (20-21 квітня 2004 року, Київ). – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 976 с. 2. Бунин І. А. Вести с родины. Собр. соч. в 6 т. – М.: Издание т-ва А. Ф. Маркс, Петроград, 1915. – Т. 2. – С. 29-36. 3. Воблий К. Г. Організація праці наукового працівника (методика і техніка). – К.: Видавництво АН УРСР, 1947. – 150 с. 4. Гадамер Ганс-Георг Істина і метод: пер. з нім. — К.: Юніверс, 2000. – Т. 1.: Герменевтика І: Основи філософ. герменевтики. – 464 с. 5. Геттнер А. География, ее история, сущность и методы. – Л.: Госиздат «Красный пролетарий», 1930. – 416 с. 6. Голубчиков Ю. Н. География человека. – М.: Эдиториал УРСС, 2003. – 296 с. Гумбольдт А. Картины природы. – М.: Государственное издательство географической литературы, 1959. – 268 с. 7. Достоевский Ф. М. Братья Карамазовы. Собр. соч. в 12 т. – С.-Пб.: Издание А. Ф. Маркса, 1895. – Т. 12. – 920 с. 	

8. Др. Дреппер История умственного развития Европы. - С-Пб.: Изд-во А. Ф. Маркса, 1875. - 634 с.
9. Замятин Д. Н. Гуманитарная география. Пространство и язык географических образов. – М.: Алетейя, 2003.
10. Замятин Д. Н. Метагеография. Пространство образов и образы пространства. - М.: Аграф, 2004. - 512 с.
11. Іщук С. І., Шпарага Т. І., Гладкий О. В. Розколота географія // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Географія. – 2003. – вип. 6. – С. 5-8.
12. Канке В. А. Основные философские направления и концепции науки. - М.: Логос, 2004 - 327 с.
13. Максаковский В. П. Географическая культура. – М.: Гуманит. изд. центр Владос, 1998. – 416 с.
14. Мороз С. А. Онопрієнко В. І., Бортник С. Ю. Методологія географічної науки: Навч. посібник. – К.: Заповіт, 1997. – 333 с.
15. Пістун М Д. Основи теорії суспільної географії: Навч. посібник – К.: Вища школа, 1996. – 231 с.
16. Преображенский В. С. Я – географ. Из творческого наследия. – М.: ГЕОС, 2001. – 292 с.
17. Преображенский В. С. О чем спорят географы? – М.: Знание, 1990. – 48 с.
18. Руденко В. П. Професор Антін Синявський - подвижник української географії. - К.: Видавничий дім "Academia", 1996. - 404 с.
19. Саушкин Ю. Г. Избранные труды. – Смоленск: Универсум, 2001. – 416 с.
20. Философский энциклопедический словарь. – М.: ИНФРА-М, 1999. – 576 с.

Викладач Закутинська І.І.